

області, а також Закарпатська, Запорізька та Івано-Франківська (спад на 3 п.). Втрата позицій Київської області у рейтингу спричинена скороченням обсягів капітальних та прямих іноземних інвестицій у розрахунку на одну особу, а також погіршенням рівня рентабельності інвестицій (на 1 грн. капітальних інвестицій в регіоні у 2014 році припадало лише 0,56 грн. прибутку підприємств). Натомість в Івано-Франківській області погіршення рівня якості інвестицій пов'язане з їх нераціональним освоєнням: при збільшенні обсягів капітальних інвестицій у 2014 році на 42,5%, порівняно з попереднім роком, їх рентабельність та інвестовіддача скоротились на 22,5% і 35,8% відповідно. Аутсайдерські позиції Луганської області у рейтингу (24-те місце у 2013 році та 25-те у 2014 році) зумовлені політико-економічною нестабільністю у цьому регіоні, зокрема вагомим скороченням значень досліджуваних показників. Так, у 2014 році, порівняно з 2013-им, обсяг капітальних інвестицій у розрахунку на одну особу там зменшився на 53,6%, ПІ на одну особу – на 26,2%, фінансовий результат прибуткових підприємств – на 49,8%, а ВРП – на 50,4%.

Узагальнення результатів дослідження у 2013-2014 рр. і складений на їх основі рейтинг регіонів України дали змогу виявити регіони з найвищим і найнижчим рівнем якості інвестицій. До першої групи належать м. Київ, Дніпропетровська, Харківська та Черкаська області, а до другої – Волинська, Івано-Франківська, Луганська та Чернівецька області.

Література: 1. Методика проведення моніторингу та оцінки результативності реалізації державної регіональної політики : Постанова Кабінету Міністрів України від 21 жовтня 2015 р. № 856. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/856-2015-%D0%BF>. 2. Статистичні дані Держстату України [Електронний ресурс]. – К. : Державна служба статистики України, 2014. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua/>.

Логінова Н.В.,

*здобувач кафедри економіки та моделювання ринкових відносин
Одеський національний університет імені І.І. Мечникова,
м. Одеса, Україна*

СТРАТЕГІЧНІ ЦІЛІ ТА ЗАВДАННЯ ЯКІСНОГО РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНО-РЕКРЕАЦІЙНОЇ СФЕРИ ОДЕСЬКОГО РЕГІОНУ

Питання стратегічного розвитку для України та її регіонів мають вагоме значення, адже спрямовані на забезпечення сталого економічного зростання, затвердження інноваційної програми динамічного розвитку, становлення збалансованої регіональної політики, створення передумов для довгострокових перспектив міжнародної співдружності.

Відповідно до Концепції державної регіональної політики [1], головним завданням є створення умов для динамічного, збалансованого соціально-економічного розвитку України та її регіонів, вчасності Одеського, підвищення якості життя населення, забезпечення гарантованих державою соціальних стандартів для кожного громадянина незалежно від місця його проживання. Сутність управління соціально-економічним розвитком регіону в сучасних умовах полягає у цілеспрямованому впливі органів публічної влади на всі суб'єкти господарювання, розміщені в межах громади, із дотриманням принципу балансу інтересів переважно на договірній основі за умови повної економічної відповідальності партнерів, що забезпечує підвищення якості життя населення.

Дослідження сучасного стану, проблем та перспектив розвитку туристично-рекреаційного комплексу України ґрунтується на аналізі статистичних даних національних та міжнародних організацій – Світової організації туризму ООН, Програми розвитку ООН, Світового економічного форуму, Державної служби статистики України, Київського міжнародного інституту соціології тощо. Питання впровадження та розвитку стратегій широко обговорюються і у наукових колах, в яких

містяться загальнометодичні підходи до розробки стратегічного планування з урахуванням подальших перспектив розвитку регіонів. Так, праці С.А. Білої, І.М. Дишлового, Д.А. Ісаченко, І. Санжаровського та інших вчених присвячено обґрунтуванню вагомості впровадження стратегій соціально-економічного розвитку регіону та методологічні підходи, відповідно до спеціалізації конкретних територіальних утворень. О.В. Дикий, С.П. Качан, В.М. Осипов та інші досліджують стратегічне планування регіонального розвитку. Крім цього існує велика кількість праць прикладного характеру, що пов'язані з розробкою стратегій для конкретних областей України, які зорієнтовані на подальший розвиток, завдяки вдосконаленню роботи певних галузей. Одним з перспективних напрямків соціально-економічного розвитку регіону є розвиток туристичної галузі як найбільш динамічної. Однак наявність у регіоні туристично-рекреаційних ресурсів не може бути достатньою умовою для створення якісного продукту, який зможе конкурувати на глобалізованому ринку туристичних послуг. Тому необхідним є забезпечення цілеспрямованого розвитку нових організаційних форм у туризмі, діяльність яких була б орієнтована на максимізацію консолідованого результату, та виконання завдань з якісного розвитку туристично-рекреаційної сфери Одеського регіону, що і є метою роботи.

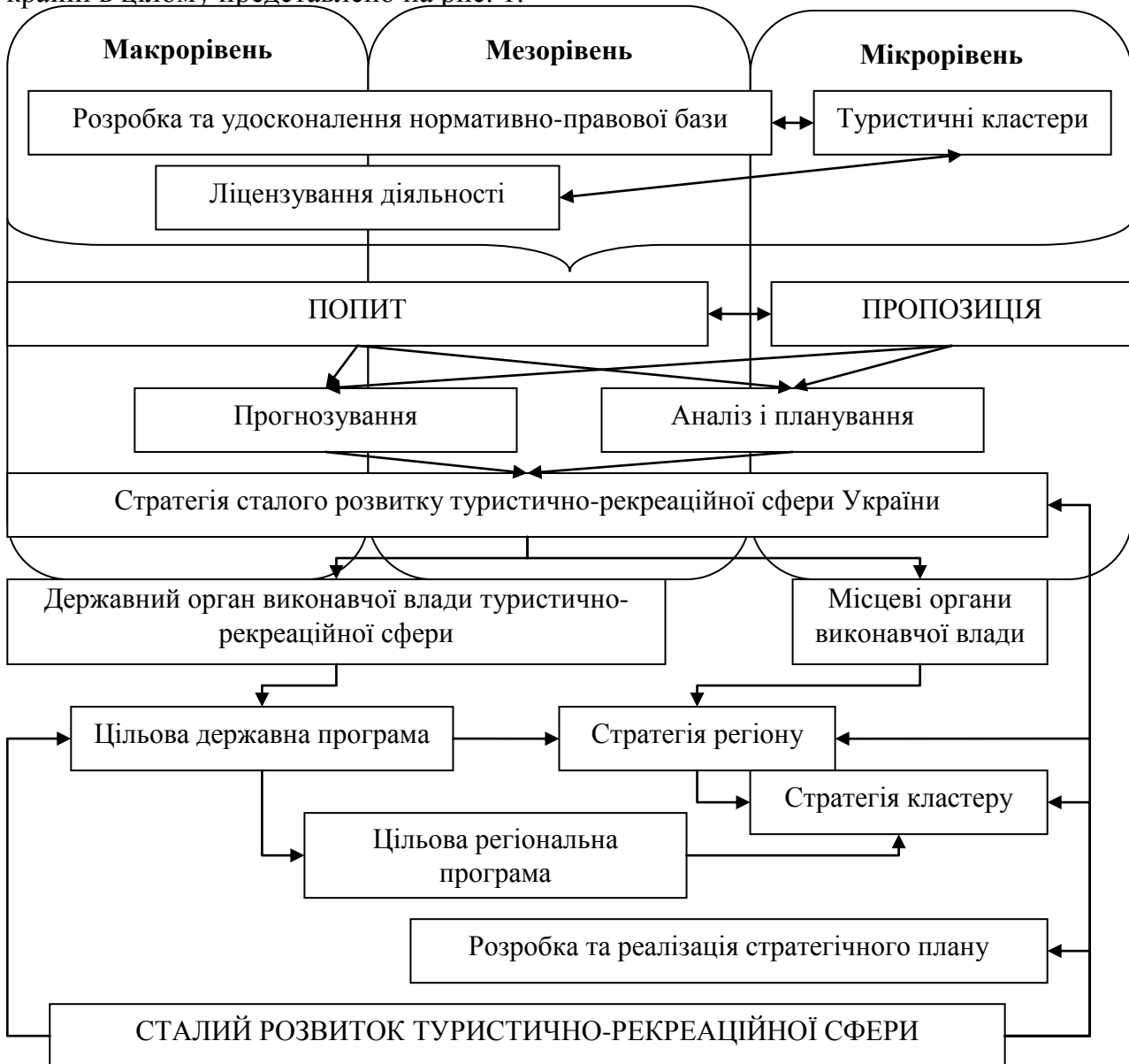
Стратегією економічного та соціального розвитку Одеської області до 2020 року [2] визначено стратегічні цілі та завдання якісного розвитку туристично-рекреаційної сфери (табл. 1).

Таблиця 1. Стратегічні цілі та завдання якісного розвитку туристично-рекреаційної сфери Одеського регіону до 2020 року

Стратегічні цілі	Завдання
1. Підвищення якості та конкурентоспроможності туристичного продукту	1.1. Модернізація та реконструкція існуючої матеріально-технічної бази об'єктів туристичної інфраструктури, доведення їх оснащення до міжнародних вимог. 1.2. Розширення номенклатури туристично-рекреаційних послуг (розвиток та підтримка круїзного морського, річкового, яхтингового, лікувально-оздоровчого, ділового, культурного, історико-пізнавального, спортивного та розважального, екологічного та сільського видів туризму). 1.3. Підвищення рівня інноваційності рекреаційного продукту. 1.4. Підвищення рівня професійної підготовки фахівців туристично-рекреаційної сфери з метою доведення рівня якості обслуговування до міжнародних стандартів. 1.5. Забезпечення перепідготовки персоналу рекреаційно-туристичного комплексу з метою забезпечення обслуговування іноземних відвідувачів. 1.6. Впровадження на ринку туристично-рекреаційних послуг прогресивних технологій обслуговування. 1.7. Сприяння будівництву нових сучасних об'єктів туристично-рекреаційної інфраструктури. 1.8. Покращання зони відпочинку на морському узбережжі. 1.9. Реставрація пам'яток історичної та культурної спадщини. 1.10. Розвиток інфраструктури курортів, утримання та благоустрій парків, пляжів, загальнокультурних закладів. 1.11. Розвиток розгалуженої мережі організацій та установ, що надають екскурсійні, культурно-розважальні, оздоровчі та інші послуги.
2. Рациональне використання рекреаційного потенціалу регіону	2.1. Створення курортно-рекреаційного кадастру для визначення можливостей та обмежень у використанні курортно-рекреаційних та земельних ресурсів з визначенням перспектив та переваг територіального розвитку. 2.2. Формування конкурентоспроможних кластерів у рекреаційній та туристичній сферах. 2.3. Стратегічне планування розвитку прибережних територій, розробка схем функціонального зонування прибережної полоси. 2.4. Інвентаризація та впорядкування земель рекреаційного і природоохоронного призначення. 2.5. Оптимізація використання прибережних територій відповідно до екологічних норм та пріоритетів регіону, в тому числі прийняття рішень про оголошення природних територій курортами місцевого значення, зокрема, в Овідіопольському районі. 2.6. Збереження, захист та відтворення унікальної флори та фауни, природних ландшафтів. 2.7. Екологічний благоустрій ландшафтних парків, природно-заповідного фонду. 2.8. Оцінка впливу та розробка заходів щодо адаптації до змін кліматично-рекреаційного потенціалу регіону, що відбуваються.

3. Розвиток регіональної інформаційної інфраструктури і щодо рекреаційних та туристичних послуг	3.1. Оптимізація організаційно-управлінської структури туристично-рекреаційної галузі. 3.2. Створення центрів туристичної інформації з обслуговування туристів та відпочиваючих. 3.3. Популяризація туристичного продукту через засоби масової інформації.
4. Створення умов для розвитку малого та середнього бізнесу	4.1. Сприяння сталому розвитку малого бізнесу у туристичній сфері. 4.2. Розвиток інфраструктури та підвищення якості ринку туристичних послуг. 4.3. Створення кластерів у туристично-рекреаційній сфері. 4.4. Впровадження та дотримання принципів „мовчазної згоди” та „єдиного вікна”.

Реалізація окреслених завдань сприятиме задоволенню потреб населення у отриманні якісних туристичних та рекреаційних послуг і, одночасно, зростанню прибутковості суб'єктів бізнесу, що організаційно входять до складу туристичного та рекреаційного кластерів; дбайливому становленню та раціональному використанню унікальних природних ресурсів, збереженню та відтворенню природних ландшафтів; сталому розвитку туристично-рекреаційної сфери. При цьому модель стратегічного управління сталим розвитком туристично-рекреаційної сфери окремого регіону та країни в цілому представлено на рис. 1.

Рис. 1. Модель стратегічного управління сталим розвитком туристично-рекреаційної сфери

За таких умов стратегічне управління може бути виконане при реалізації таких етапів як: 1 – створення ініціативної групи із суб'єктів господарювання, розташованих на суміжних територіях; 2- аналіз зовнішнього та внутрішнього середовища туристично-рекреаційної сфери та визначення потенційних учасників кластера; 3 – формування місії та визначення стратегічних цілей розвитку туристично-рекреаційної сфери регіону; 4 – розробка стратегії розвитку туристично-рекреаційної сфери шляхом створення кластерів – формуванню портфелю стратегій та вибір стратегічних альтернатив); 5 – реалізація стратегії – побудова структури туристичного кластера, підготовка установчих документів, державна реєстрація, формування корпоративної культури кластера; 6 – контроль за реалізацією стратегії, її оцінка та корекція місії і стратегічних цілей.

Література: 1. Про Концепцію державної регіональної політики [Електронний ресурс] / Указ Президента України. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>. 2. Стратегія економічного та соціального розвитку Одеської області до 2020 року [Електронний ресурс] / Рішення обласної ради від 28 жовтня 2011 року №272-VI. – Режим доступу: <http://oda.odessa.gov.ua>.

Дем'янчук М.А.

кандидат економічних наук, старший
викладач кафедри економіки і
моделювання ринкових відносин

Петручок М.В.

студент 3 курсу, напряму підготовки
«Фінанси та кредит»

*Одеський національний університет імені І.І.Мечникова,
м. Одеса, Україна*

ПОТРЕБИТЕЛЬСКОЕ КРЕДИТОВАНИЕ В ОДЕССКОМ РЕГИОНЕ

Потребительское кредитование с каждым годом приобретает все большую актуальность. Это связано с тем, что все звенья общества стремятся эффективно функционировать, а без развития банковской инфраструктуры, прежде всего потребительского кредитования, невозможно повысить жизненный уровень всех слоев населения. Потребительский кредит является одним из самых популярных видов банковских операций в развитых странах. Такое широкое распространение вызвано в первую очередь тем, что эта форма кредита способствует расширению емкости рынка по целому спектру потребительских товаров и услуг.

Отдельные вопросы теоретического и практического значения потребительского кредитования исследовали такие ученые как Карлова И.А., Лагутина В.Д., Мороз А.М., Мочерний С.В., Свалка М.И., Тыркало Г.И. Однако исследования, которые охватывали все составляющие системы кредитных отношений, возникающих в рыночных условиях между банком и населением на региональном уровне, проводились в недостаточной степени. Таким образом, целью работы является исследование особенностей потребительского кредитования на уровне региона.

В экономической и законодательно-нормативной литературе на сегодняшний день не существует единой точки зрения относительно определения сущности потребительского кредита. Рассмотрим основные определения термина «потребительский кредит».

Тыркало Г.И. определяет потребительский кредит как средства, предоставляемые коммерческими банками гражданам Украины под процент во временное пользование на условиях обеспечения, возвратности, срочности, платности и целевой направленности [5].

По определению Лагутина В.Д., потребительский кредит - это кредит, который предоставляется физическим лицам на приобретение потребительских товаров и услуг и который погашается постепенно. Потребительский кредит характеризует отношения, возникающие по поводу финансирования потребностей конечного потребления. Субъектами потребительского кредитования в качестве заемщиков выступает население, в качестве кредитора - банки, кредитные союзы, предприятия-производители, торговые посредники. Потребительский кредит по форме предоставления делится на прямой (предоставляется непосредственно банковскими